

Sygn. akt IV CSK 832/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa L. T. i R. T.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w R.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 czerwca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 10 lipca 2015 r., sygn. akt I ACa 309/15,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 1817 (tysiąc osiemset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które -

zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powodowie L. T. i R. T. we wniesionej skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 lipca 2015 r. wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparli na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, tj. zagadnienie nowe dotychczas nierozwiązane w orzecznictwie sądowym i nauce prawa oraz budzące poważne wątpliwości co do sposobu jego rozwiązania, którego rozwiązanie może przyczynić się do rozwoju prawa. Jednocześnie chodzi o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi, a zarazem wiążącym Sąd Najwyższy - zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. - a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy. Zagadnienie prawne powinno przy tym być sformułowane w sposób generalny i abstrakcyjny w odniesieniu do treści przepisu lub przepisów, które nie podlegają jednoznacznej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, dnia 18 października 2010 r., I UK 199/10, z dnia 18 lutego 2014 r., III PK 93/13 oraz z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13 - nie publ.). Zagadnienie prawne nie może przy tym sprowadzać się do pytania o sposób rozstrzygnięcia danej sprawy, czy o prawidłowość zaskarżonego orzeczenia.

Nie spełniają tych kryteriów zagadnienia prawne sformułowane w skardze kasacyjnej. Pierwsze z nich oparte zostało na założeniach niemających odzwierciedlenia w ustaleniach faktycznych, na których oparto wyrok zaskarżony skargą kasacyjną, tj. przy założeniu braku rzeczywistej możliwości kształtowania treści postanowień umownych i samodzielnego wpisania przez jedną ze stron

umowy ich postanowień dotyczących warunków technicznych bez pouczenia o ich konsekwencjach prawnych drugiej ze stron umowy. Zagadnienie prawne dotyczące przepisów prawa materialnego oparte na założeniach niemających oparcia w ustalonym stanie faktycznym, lecz jedynie oparte na twierdzeniu strony, nie jest przydatne dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej. Zarzuty naruszenia prawa materialnego nie są bowiem oceniane na podstawie faktów projektowanych przez stronę skarżącą, lecz wyłącznie na podstawie ustaleń dokonanych przez sąd drugiej instancji. Natomiast drugie zagadnienie prawne - dotyczące ważności określonych postanowień umownych i możliwości zakwalifikowania spełnionych na ich podstawie świadczeń jako świadczenia nienależnego - to w istocie pytanie o zasadność rozstrzygnięcia, które zapadło w sprawie. Poza tym oba zagadnienia prawne, które spowodowane są potrzebą wskazania kryteriów zaliczenia odbiorców energii elektrycznej do określonej grupy taryfowej, abstrahują od konkretnych zapisów obowiązującej taryfy, które tych kryteriów dotyczą. Z tych względów nie przyjąć istnienia określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. przesłanki uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga sprecyzowania tych przepisów, oraz wskazania, na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, nie publ.). Nie wystarczające jest zatem powołanie się na treść określonego przepisu, czy też postawienie Sądowi Najwyższemu pytania o sposób jego wykładni.

Odwołując się do treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia wskazać również należy, że nie zostały przez skarżących przedstawione wystarczające motywy pozwalające na uznanie,

iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podkreślić bowiem należy, że wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecnictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Tych elementów nie można przypisać przedstawionemu przez skarżących uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W szczególności nie można uznać, aby Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepisy postępowania w zakresie treści uzasadnienia wyroku i to w sposób, który mógł mieć istotny wpływ na wynik postępowania (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). W orzecnictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, że uchybienie sądu drugiej instancji dotyczącego treści uzasadnienia wyroku (art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.) może być wyjątkowo podstawą skutecznego zarzutu kasacyjnego wówczas, gdy treść uzasadnienia wyroku jest do tego stopnia wadliwa, że nie jest możliwa jego kontrola kasacyjna. Taka sytuacja nie zachodzi w odniesieniu do uzasadnienia zaskarżonego skargą kasacyjną wyroku, z którego jednoznacznie wynika podstawa faktyczna i prawna rozstrzygnięcia. Brak odniesienia się przez Sąd drugiej instancji do wszystkich zarzutów apelacji, czy dowodów przeprowadzonych w sprawie nie przesądza o tym, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. jest oczywiście uzasadniony. Uchybienie to może bowiem pozostawać bez jakiegokolwiek wpływu na wynik sprawy przy uwzględnieniu oceny prawnej dokonanej przez Sąd drugiej instancji, w świetle której część okoliczności i dowodów oraz opartych na nich zarzutów mogła nie mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego, na wniosek pozwanego, zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz przepisów § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 2 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).